

A

A - 103805

F. W. Misocarpus

Määrätty kahju alko-
holist inimeselle.

Tarjus 1918.

Tekstina

Teda vanemates kirjutas on val
sht selgus teha (mis palju seega
aga sundan näitab tein) hõ
võivad alkoholi müüa, mille all
sunnin osa inimesi kannatub
teks hävitam mõned vab aasa
mised teava kasust, mille päält
alkoholi tarvitajad end tuelat
vaid, tema vastu juates, mis sihis
teda tarvitelansi ja näitan, et see
kõik kasu, elu hää taga j
geleata

Siin, riin tarvitam, ülevõttes
mõttes, joravastav, ained, seot na
sluise ta mine ja mõlt matus, sa
mure, see virangi, inimese teoreetja
vaimu päält hävitavalit müüa
vaid ja sa mure alkoholi müüa

Tartus,
20. ok. 1918.

Päljandi

Johann Liisocann

47753262

Iga mõistliku inimese eesmärgiks
 peetakse silmas peab eesl. **resistents**
 kaitsema, kudas praegu elatakse
 ette juba kuni võtta hämmastava püüa-
 valisuse vahetab tekitab suurem hirmu
 miske väljas (võltsitud) rahva meele-
 kes, sinodale ja muu muud eitehtu
 suuremalt jaolt, see kalge'ala, ser-
 va"

Mõtlejate arvavad sarnasid inimesi
 võtse häbiolava, olavad teiste töö-
 raevast mida need igapäevaste pe-
 tuste kaudu tööle jättes, välgu uuend-
 tavad. Teadagi, nende isandate vas-
 tu, vastavad tööle jättes, taastumise ja mu-
 asi nii edasi läheneb, aga neid lohu-
 meki kasvab vahetigi damata, ning
 seegi lood ei teene mis siis saaks? See
 da ei tea need ise, aga teha seda
 teada. Kindel on, siis tekkib lohe...
 Kindel lähene edasi.

See restorran ehk rahva meele jät-
 panarohki, kus võrasid eel soomud mää-
 ral olut, hinda, tubanati ning lohudaa-

mesid ei jaksata anda. Ja kõige
See on inimesele otse hävitav,
rihvt.

Sui raugele peano see nõrdim-
meosaga viima, sest juba hetk aas-
tat suureneb alkoholi tarvitamine

Vanaaoli võtame nähtsena (Groom
või Rooma riigi) olid asjad samuti:
kui rõõllus, töökimne ja kokkuvõtte-
mine rahva seas kaalusid, ning
sellle aasmele randa võitide vastand
olid asusid, siis langusid need riig-
gid, enne greeka, -lma kusemele tuli
Rooma - siis langess ka see samal
jõrgusel. Haastaja ja vahet, mil-
lele aga vana ni suurt riik ei
jargnenud, enne küll Protons
lõusis, aga ilma riigist ja riigist
ne, ja greka ja Rooma viine muu-
tati. Nüüd on maailm inimeste
käes valitode, kus aga rõõllus
langemas, ja mille asemel see
kole - riht - asub.

Pracgi raigetakse niidast,
aeg edasi lõuab kõrgemate raade-
te - sihtide poolt. Kui nüüd aga

vaatame, kas on aeg toesti sellas
asjus millegi parima poolt viinud
suis vastame raski südamega. Ei
Kallima poolt aga küll ja inimele
greka ja Rooma viinades ja üteldakse
sell ajal, tubarat ei tunnudgi, lau-
gesid nad siis ainult kake kasa-
kuse juurde vastand. Kõll kuse
tamise ja viina tarvitamise läbi. Ilu-
dugi, olid teised juurdeid, aga kasson-
sett - kasson) Nüüd on aeg. Siinna juur-
tulnud veel kole vaantamine ja seda mine-
tasse edasi su aimes. Kõll kuse
Goola ütles igasuguse kuse nakuigi, ka-
gemale vana talu etteid näeme, et see
asjus suur eksitus on olnud. Siin
kohal peame täielise vabaduse
andma, et kõik vana see asjus
peab maha lõhutama, jurestata-
tama, ning tulla aasmele täiesti
uus elu antama, elu - mis elus mo-
raalne täies mõttes, rõõllus ja.

Kas ei võr arvata, et inimele
kohalt, tarvitas vimeks niidast.
Sikas juba ja madala jurele sit-
tub, et mõne tuhande võ rüüm.

ne tuhande aasta jooksul tema
 kõrgeis ära ei ole, põlvneel/loomu-
 sarnasuse ja temale mõni praegu
 madalal seisel eluvas vahetus
 saab(?). Kuni Greece riik langis,
 tõuseis Rooma, aga pääl Rooma lan-
 gemist keegi enam nii suure jär-
 jole ei tõusnud, tähendab, ses
 ajas; jäi ülestaisele rühkamine
 seis ma; kas ei vi arva ra, et ta in-
 gemis hakkab!..

See on nii üleüldise terve alkoholi
 kohta üldlola. Võtame nüüd kõik
 need kolm punkti: viin, tubak ja
 rööveluse vastand, rohkem ühesi-
 asjalisemalt läbi.

Ei tea just kindlalt üldlola mis
 suguine neist kolmest kõige kardeta-
 ram sest kõik need mõjutavad ühtla-
 si kui vaimele, nii ka füsioloog-
 mia pääl.

Et aga praegu noorsooses just
 kõige rohkem suitsetamine käimaga.
 need teie esimese kohale. Sellest ei tule
 aga kuidagi järeldada, et joomine ehk
 kolbmatus kuolajgi paremaid oleks.

I

Tubaka suitsetamine on inimeste
 eesti ettevaatamata-järelmõtte maha-
 asi. Dr. A. Iljinski kirjutas, et suit-
 setamine 17. ja aastate vahel just
 kõige kardetavam, sest siis raskel
 viimas praegu keeld ja kopsud ka-
 varas, välja ja siis, sel kardetaval
 ajal, hakkavad noored suitsetama,
 millega ühisusele jäteti rajatavuse.

Selle juures tuleb arvestada ilmselt
 et ei suitseta üksi, meeste suguvõrd,
 vaid ka naisi. Kõiklikult on see nii,
 kaeste rahvad seda maha jätta ei
 ja kui saanarel inimesel zord järe-
 tuleb. Sugu peares olles, mis karu-
 kult ikas neil nii, tavaliselt, siis võib
 vata, mis suguiste riidoloogid need
 lapsed ilmale sünnitatakse, et
 need rinnad kahtlemata hariga-
 se pesares. Iga lapse algus-
 õues on muudugi ema rinn-
 rinn, millest aga Vien arst ütleb
 on suitsetajal naeste rahval riko-
 tami leidnud. (Dok-10)

Nikotiin on üks rohkeimat arvul leitav kihvt tubakas. Pääle selle on veel tubaka lehtedes olemas: opium, morphi, jividiin, kollidiin, kook, nikotianin, ammiak, natrium, kalium, magnesium, lüli, raud ja palju teisi allessi, mis peasegu surmavaat kihvtina inimese pääle mõjub. Mõist: üks tükk pahaast nikotiini võib 0,5 minuti jooksul inimese surmata.

Tuuremad suitsu mehed väidavad, et suitsetaja külgehaakavate haiguste ast kuits etud on kuudras veel paremat toendust tarvis, kui jingmine näitus toob: ehk kull paljudes majades suitsetatakse, on siis kiharilikurs nähtu sees ka säälsõharlled, rõnged, laiatoad jne. Kas pole see mõte mis sama kui tõendamata?

Sagedasti võib kuulda, et suitsetamine töö kaasa aitab, mis aga samuti põhjendamata, kui endlinegi. Suitsetamine on rohkeam laiskuse kui töösober. Kas on koolipoiste tööd klassis halvemad, kus tööd ilma suitsetamata tehakse kui kodused tööd suitsetajates.

Suitsetajad väidavad end saage, et tubakas vabustada, kuid mis see on? Inime on millegi üle kurb, isegi ei saa end vabustada ja sellepärast ponsutab pakeroosi ära. See aga on aita. Täine ka... Mis ta aga teeb, pole muud midagi kui vägivallaline meesse sundimine millegile millegata neid närviseid, mis kuublust sünnitavad, rikub, sest aga ta muudki rahulikuni jänes.

Kõige päält mõjub suitsetamine hävitaralt kuulmise, ja isearanis, nägemise pääle. Kõnnile läheneb ta aega müüda püüajale karmolu, silmle pääle seda veel välgast, liht suit suna (ving).

Natsete järde on otsusele tulku et suitsetamine nägemise pääle võib mõjuda, kuni pimeduse jäämise.

Sagedasti on suitsetamine võite sugu haiguste põhjuseks kokas, kura pääajus. Kui kirjutab tuntum mõtetare L. N. Jõlstei, pääle seda, kuita suitsetamise aastal 1888 maha jättis, et sest saadakse ta parast

harilikku riistunnulist tead, tarve-
na üles tõusis, kuna enne atetise,
pääpöü tuse. ja orsega seda tegema
pidi.

Pärast seda tuleb veel see määr-
tu kapital, mis ta inime tasuta ihku
laseb ja kihotina sisse visub. Dr. Ch.
Hjinski on 1000. haige näest järel pä-
rnuud, palju nad suitsetavad ja on
vastuseks saanud, et 900. vähemalt
20. perekossis päevas ära suitseta-
vad. Aastas leel see välja 7300. tuhat.
Iga suitsetamise algus on praegu
umbes 15. aasta ümber ja kestab
vinni 60ⁿⁱ; see algas 45. aastal,
mille jooksal isin 300.000. paberossi
ära suitsetab, mis 15. püüdi ka-
lub, sest igast naerast tuberast
olevad, saab 500. paberossi. Sellest
tuberast olans vöidud 3, 75. naali
pühast nikotüni välja ajada mil-
lega 15.000. inimest surmata olans
vöidud, sest igale inimesele on ai-
null ühte tilke vaja. Kaks sum-
ma, mis seda üles kaeldud vöi-
maks umbes 45.000-50000. rbl. olema

Kas si viies seda kuhugi paremaks
se kohta loovita, praegigi on meid,
astlasid, neid, paremaid kohti,
paraku palju.

III

Palgud vöina pöörujad väegivad,
et parajal määral seda tarvitada
on lubatud ja kahjutu, kuid see-
ga üsivad väga, aetohud (mööda
jäali vääramata) mis juht vöimuga
etke pääl rõhuvalt, häntavalt.
Sest ka rühe haaval pöörujad,
vöimude seda rüht ülest vöimaga
ni palju, et ta palju vöimuga
dab ära taha.

Sekti vöimude pöörujate vöimaga
tadi kahte vöimade kühle, pöörujad
igale mehete 1/2. loopi vöimude, teine
jasti ilma millegita. Sine haava-
pid vöimade vöimude. Alguks,
umbes ike tunni aja jooksal te-
gid pöörujad mehed ülesan-
did vöimade vöimude, sine aga jäi

rad' kainedest maha ja kolm au-
da tunni lõpul oli seal ainult 2/3.
karskete omust valmis. Süt. on nä-
ha, kuda praemi tunni pärast aetak-
nud igilased enam 1/8. ülesannetest
täita, 1/5. kogu ilut. tarvitades. Kui üm-
aga terve eluaga, lastub" siis võitige
üks ann saada, mis jõudis vaimeise
elus.

Prof. Stern'i näitus sel-
gesti, et jõudis jõubus elerius süst-
misi ei suuda meelis juba laaga
pärast seda seletaa. saa. Kuula
võib niisugusel juhtumisel jõudis
kohtu es tunnistusi anda ja mis-
sugune see oleks? Kui palju kahju
sellaga enesele ja teistele tunase.

Raajõutuse, et viin soojust annab
kehal, kuid ka see on vale arvam-
ine. Mias. ois juhtub nii et inimese
"narakatuid meestel" talvel süst.
"aga, süstes mõni keha osa vilmand
on et ligulada ei saa. See aga tu-
leb sellest, et kehas leatuid taga-
vara soojust jendus on, mis äär-
mistel juhtumistel inimese organism

ise tarvitab. Kui aga niisid viina
vitta, siis tarvitab ta kõige sel-
le soojuse korra ja ära, millele ru-
tuline jahtumine järgneb. Kuid
seda ei panda tähele, sest meie
sooja tundlikud organid on
viina mõjul halvatud äärmis-
tatuud.

Tajulaste tulel ette, et inimese
just selle süstiga viina juob et see
da võrda saata, mida ta kainelt
ei tees. See näitab, kui loomalinane
ja mandala see süst võrda viin in-
mest juub viia et ta. siis oma kai-
nes elu üle otse vastu läheb ja
lühematad tab, mille taga järg-
dema lihti jüalegi, sunni too ja
võngi korra.

Karilikus elis aitab viin kaasa
et inimesi halvadele mõtetele viie,
ta on ustas asinõu. etki on see po-
bitilios; abielu ja raha asus.

Sellest selgus, et viin on tagurlane
sõna täies mõttes. Jgaüks peab sel-
gusele jõudma, et jõudine inetu,
põlatu ja jääne asi on, et viin

ka vähesel määral tarvitad, meie
nõrge maolala male kiisid.

IV.

Kes seltskonnale tahab kasvata
olla, temake midagi uut, paramat
kui vana panna, peab tingima-
ta moraalne alama, sõna täies
mõttes. Kes seda aga pole, ei saa-
da kasulikult midagi teha.
See on seniini nii lühiläinud ja
jätab selle ka edaspidi, siin ei või
kahilust olla.

Praejusel ajal on õige paljusid
sisid asituid, mille siht on in-
imesele moraalne kasvatus anda-
moraalsust arendada, adastvää.
Kuid siin, kus enne seniini liipp
lehois, mille seisund ja muud as-
jad seniini olid, kulub ja sur-
tib tihti see värv, varsi pääle
ühingu avamist ära, liipp vana-
nab ja terve ühingu muutub min-
giks kliché, mille esmäär on
see pole, mis avamise aeg, vaid

hõrgus teine, et see vastu on see, eadik
ollakse ööd ja päevad mõne täis
ei teata millestgi muust kui
sest, mida Mohamedi usk igal
õnd sae pärast sünni lubas
(P. nei' id).

Sarnastel oludel pole ime, kui
suurem osa seltskonnast, ka vähes-
pool ühingu, samuti vastu mor-
aaliliste muutust, kes omale
uulgi teesandeks pole teinud te-
maga käsi käes kava, juba kui
kandla. esmääriga ühingu vaha-
tuba ei suutnud. Juhatab, et mõ-
nes seltskonnas aega viidatakse
õige mõistlikult, kuid, parajal
ajal ei võtku needgi isikud igasa-
ga jämeduse, isegi vägivalda, on
mis aga tihti siiski ületuqne.
Sarnast elu võivad ainult niivi-
tuudlikud loomad enesele liba-
da, mitte aga inimesed, kes ma-
ilma valitsija ja sest suudab ara-
Saada.

ühingu aeg, õpilasel umbes
13-18 aastate vahel, kus lapsi =

kud mõtted pääst kaovad, nende asemel aga lähel enese arvates tosisemad tulevad, mis aga seda alati töö juurest peab. Paljudel tulevatel siis nendele laipsoinute, ta's ilma süütuot, mõtete asemel ke küll teised - aga nad on mõnede hingele võet hävitavad purustavad. Sikkus on sagedasti kasvataja süüdi, sest kui ta noorele, ebatur hingele ei suuda pakkuda teemali vastavat, siis kaob kasvatajal huvi nende kuivade ainetega oma pääd murda ja acija raisata. Tõhti on see süüdi ühustõus mis kõlbusega ühte rööbit kasi käes peaksid käima, ühel töö jätel töötama ühes noos, mida ta aga peaaegu kunagi ei ole enes kui juba, siis nii vähe, ei sest murde ista arugi ei saa. Harilikult otsib kasvataja seepärast seltskonna, mis teda huvitaks ja see on peaaegu kõigile nendele südamel viimane vähe luksu mine, lõpp län lamma talokse noores, ebatur

hingus võitvate tunnetused, ja südamel tunnistus, ning teema asemel asub sinna pime õõ... et kind on see ta's määratud, kelle loomud.

Õhudegi mõista, ta's teatud osa ka selle "pitsa tee" ning kaudest kasvavad mõist loomad inimesed, kuid neid on vähe. Elame naturaalselt tagasi pooli.

Teine, kangeimad edaspidine du on aketooline, ümäs pimedus alati, ise aga ei saa ta kunagi oma elu tragiidivast aru. Kind on laugel ta järk-järgult aega mööda, aga kindlalt ja tagasi pääsemata... ta ei soovi enam muud, kui aimultoma äri edasi ajada, kunada aga päev edasi, surma pooli lähem, teha ta edasi matmonat etne olohameseli, nagu usklik rekaistlane jumalat. Teine jääb tõuseb sama mõttetega ja heidab ma jama - samadega.

Õhustab see kirjilikult unni

kuni surmani ja sureb ta tungi-
 mata 15-20 aastat enne normaal-
 surma otsa, mõnda rofyru süga
 haigusse, mis lüüdlirõuse tase-
 järg. Ainsult mõned ühesi reud
 peasevad sellest koladast san-
 nast, kuid jaba täiesti rikutu
 inimesena. Faktub nii, et ta
 veel mõni korral mõistlikku abi-
 elu elama hakkab, mõtleb ta
 mõni korral oma noore päeva "u-
 malusi" järele, kuid rübedas-
 ti tunneb ta need, mis tihhigi
 enese tapmisega lõppub, ma-
 ha jättes kirja, et ta elu väär-
 pole (romok he goch om heu oku).

V

Tervest sellest loost, mis el-
 pool seletasin, ütlevad alkoholi
 tarvitajad, kaitsejad tema
 kasuks kahe sõuga liisugust
 lauset:

"Mispäest alkoholi üleliigse
 tarvitamise pääle vaata mata, harti-

elus nii kiiresti va edasi sam-
 muruid, iseäranis rümastel ka-
 hel aastasadadel!

Nii alkohool haridust eden-
 tada takistab, miks ei ole siis
 karsked Islami usulised haru-
 ses eespool, kui alkohooli tarvi-
 laja Euroopas!

Esimese küsimuse pääle vas-
 tab proh. Forel umbes järgmiselt:
 Peab silmas pidama, et alko-
 holismus kultuuri sünnitus-
 mast tekkinud, mitte aga vastu-
 pidi, nagu arvatakse siis alkohool
 meie kultuuraalu edasi viimud
 mis aga tööprobleemist nii pole. Te-
 da võib võrelela püra sät see-
 nega, mis hääl kohal kasvava
 juur, küljes vutia suurens kas-
 vab.

Teise pääle vastab sama Forel:
 Karokus juke enesele üalgi üles-
 andemo teinud haridust otse-
 kohesilt edendolada. Ja mõjub
 kaudselt elu kõniga pääle, ter-
 rishoin seisukohalt. Ainsult see,

kes moraalne, karske on, võib
veimlikult edasi saada, see
aga ei tähenda, et just saab.
Karskus ei või üldgi "meelitus"
või murikang: teha, sammuti
kui hunt. Lamba naks vagars
lambloaks ei tee."

Selle raamatu lõpp.

Teadmata, kui palju sõpru-
vaenlasi see raamat leiab,
aga igatahes on iga päeva
kohus seda rumalust end-
sest eemale lükata, mis olles
saadan umbrohuna külvand.
Loodan, et pea jälle liigaja-
ga kokku saan, sest minu
siht ei lõpe ainult siia.
Elääd nägemist!..